

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Efter opfordring fra Det Verdensøkonomiske Topmøde i Paris den 14.-16. juli 1989 har de 24 OECD-lande besluttet at yde koordineret støtte til reformprocesserne i Polen og Ungarn. På denne baggrund ønsker regeringen at yde en støtte på 300 mio. kr. over en 3-årig periode til østlandene med særligt henblik på Polen og Ungarn, herunder blandt andet gennem oprettelse af en Investeringsfond for Østlandene og etablering af en investeringsgarantiordning, som er omfattet af nærværende lovforslag, samt gennem anden økonomisk støtte til projekter, uddannelse og rådgivning, som vil blive koordineret blandt de involverede ministerier.

Sigtet med såvel fonden som garantiordningen er at bedre investeringsvilkårene i østlandene for danske virksomheder med det formål at støtte de reformvenlige østlande i deres bestræbelser på at udvikle sig i retning mod en højere grad af politisk pluralisme, respekt for menneskerettighederne samt en mere markedspræget økonomi og at fremme dansk erhvervslivs muligheder for at deltage i denne proces.

De økonomiske reformer i en række østlande kan skabe nye muligheder for på længere sigt at forøge det hidtidige begrænsede økonomiske samarbejde med disse nærmarkeder.

Lovforslaget forventes alene at medføre udgifter for staten til tilvejebringelse af investeringsfondens kapital, hvoraf fondens startomkostninger agtes afholdt, idet de løbende driftsudgifter på et senere tidspunkt tænkes afholdt af de løbende indtægter.

Ømkostningerne ved investeringsgarantiordningen forudsættes dækket af de opkrævede risikopræmier. Det er vanskeligt på forhånd at vurdere risikoen ved at investere i østlandene, men erfaringerne fra den i henhold til udviklingsbistandsloven oprettede garantiordning viser, at tabene, som er dækket af denne ordning, har været væsentlig mindre end præmieindbetalingerne.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Loven tager generelt sigte på at fremme danske investeringer i østlandene, dvs. Albanien, Bulgarien, den Tyske Demokratiske Republik, Jugoslavien, Polen, Rumænien, Sovjetunionen, Tjekkoslaviet og Ungarn. De i loven omhandlede investerings- og garantiordninger skal dog alene benyttes i de lande, hvor der reelt er tale om en politisk og økonomisk reformproces. På nuværende tidspunkt vil der blive givet prioritet til investeringer i Polen og Ungarn.

Til § 2

Med henblik på at fremme den økonomiske udvikling ved at lette kapitaltilførsel og imødegå de kommercielle risici, som fortsat er væsentlige hindringer for danske erhvervsvirksomheders etablering i østlandene, foreslås oprettet en investeringsfond for østlandene, i det følgende kaldet IØ-fonden. Fonden vil kunne virke dels gennem en direkte deltagelse i investeringer, dels ved at yde garantier og lignende og derved påtage sig nogle af de kommercielle risici. IØ-fondens formål skal først og fremmest være igangsættende ved etablering med dansk kapital af virksomheder i østlande, og det forudsættes, at fonden trækker sig ud af de pågældende foretagender på et tidspunkt, når virksomhederne normalt vil have nået en vis økonomisk stabilitet. Fondens skal virke efter forretningsmæssige principper og i nært samarbejde med det private erhvervsliv.

Investeringsfonden for Østlandene vil blive etableret med Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene som forbillede, jf. lov om internationalt udviklingssamarbejde § 9.

Ved danske investeringer forstås investeringer foretaget af virksomheder hjemmehørende i Danmark.

Der er ikke i lovforslaget taget stilling til størrelsen af den kapital, der indskydes fra statens side i IØ-fonden, idet dette vil afhænge af et skøn over behovet for kapital til fonden på den ene side og for støtte til projekter, uddannelse og rådgivning uden for fondens rammer på den anden side. I første række tænkes en